

Sivistyslautakunta

1.1.1 Sivistyslautakunnan hallinto

2301 Hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	1 000	-1 000
Myyntituotot				750	
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset				250	
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-131 938	0	-131 938	-111 269	-20 669
Henkilöstökulut	-58 984		-58 984	-44 092	-14 892
Palvelujen ostot	-61 482		-61 482	-59 961	-1 521
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 700		-2 700	-599	-2 101
Avustukset					
Vuokrat	-7 772		-7 772	-6 617	-1 155
Muut toimintakulut	-1 000		-1 000		-1 000
Toimintakate	-131 938	0	-131 938	-110 269	-21 669
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 953		-1 953	-1 429	-524
Tilikauden tulos	-133 891		-133 891	-111 698	-22 193
Vyörytyserät	-1 349		-1 349	0	-1 349

Henkilöstö:	TP2016	TA2017	TP2017
Hallintopalvelut	0,55	0,55	0,3

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
<ul style="list-style-type: none"> * Sivistystoimi edistää suvaitsevaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. * Työkiertoa ja henkilöstön siirtämistä tehtävästä toiseen toteutetaan hyvinvoinnin ja tehokkuuden lisäämiseksi. Työssä jaksamista edistäviä toimia jatketaan * Henkilökuntaa motivoidaan oman ammattitaidon ylläpitämiseen (mm. lisä- ja täydennyskoulutukset.) * Tehokasta johtamista tuetaan ja henkilöstöä kannustetaan kehittämistyöhön. * Palvelujen tuottamista arvioidaan monipuolisesti ja luotettavasti. * Sivistystoimen asiantuntemuksen, osaamisen ja palveluiden tasot määritellään yksikkökohtaisissa laatu-käsikirjoissa, jotka otetaan käyttöön valtakunnallisten kriteereiden valmistuttua. Laatu-arvioinnin ja hyvinvointikertomuksen pohjalta kehitetään toimintaa ohjaavia palveluprosesseja ja huomioidaan strategiasa/toimenpideohjelmassa. * Tilat ja alueet pidetään hyvässä kunnossa vuoden 2017 aikana lisärakentamisella ja korjauksilla. 	<ul style="list-style-type: none"> * Hankkeisiin on osallistuttu ja henkilökuntaa pyritty kouluttamaan kunnan sisällä ja tarjottu mahdollisuus kouluttautua myös muualla. * Kiky-tunteja hyödynnetty henkilöstön kouluttamiseen. * Käytännössä toteutettu siten, että henkilökunta osallistuu päätettävien asioiden käsittelyyn ja vuoropuhelun kautta haetaan parhaita käytännön ratkaisuja. Maahanmuuttajien opetusta järjestetään yläkoulu-lukion tiloissa ja pihapiirissä. * Koulunkäynninohjaajien Verme-toiminta on ollut säännöllistä. * Opettajat siirtyvät Kirkonkylän koulun sisällä vuosiluokkatasoilta toisille sekä yläkoululle aika ajoin. Ohjaajien työkiertoa toteutetaan talon sisällä. Heille annetaan tilaisuus vaihtaa työyksikköä, sikäli kuin työtehtävien järjestelyjen puolesta on mahdollista. * Koulutus toteutuu rahoituksen rajoissa. Koulutus-tarjonta on vähentynyt. * Tulosityksiköt osallistuneet suunnitteluun. * Tilaongelmat jatkuvat * Yläkoulu-lukiorakennus on toimiva mutta pieni.

<p>la. Niiden tulee täyttää terveys- ja turvallisuusvaatimukset.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Sivistystoimessa jatketaan rakenteellisten muutosten tekemistä ikäluokkien pienentyessä. * 1.2.2017 lähtien henkilökunnan työaikaa lisätään 24 tunnilla kilpailukykysovimuksen mukaisesti. * Sivistystoimen yksiköt toteuttavat nuorisotakuulain edellyttämiä tehtäviä. * Osallistutaan hankkeisiin ja haetaan rahoitusta toiminnan kehittämiseen itsenäisesti tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hankkeilla vahvistetaan yksiköiden kehittämistyötä ja kouluttautumista. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kirkonkylän koulu toimii pääosiltaan väistötiloissa sisäilmaongelmien takia. Tilajärjestelyjä on jouduttanut miettimään vuoden aikana ja tästäkin eteenpäin. * Kevään aikana valmistuu palveluverkkoselvitys, jonka pohjalta sivistystoimen tilatarpeet selkiytyvät. Se on pohjana uusien tilojen suunnittelulle. * Palveluiden tuottamisessa kustannusten karsiminen on ollut etusijalla. * Toimintaa on sopeutettu ja tehostettu. Erityisluokanopettajan virka lakkautettu ja ohjaajien määrää vähennetty.
---	---

1.1.2 Varhaiskasvatus

2307 Varhaiskasvatus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	203 000	0	203 000	199 563	3 437
Myyntituotot	17 280		17 280	23 295	-6 015
Maksutuotot	185 720		185 720	160 335	25 385
Tuet ja avustukset				582	-582
Muut toimintatuotot				15 351	-15 351
Toimintakulut	-1 513 053	0	-1 513 053	-1 588 056	75 003
Henkilöstökulut	-1 146 272		-1 146 272	-1 192 519	46 247
Palvelujen ostot	-206 261		-206 261	-250 160	43 899
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 100		-24 100	-16 321	-7 779
Avustukset					0
Vuokrat	-136 420		-136 420	-127 031	-9 389
Muut toimintakulut				-2 025	2 025
Toimintakate	-1 310 053	0	-1 310 053	-1 388 493	78 440
Suunnitelman mukaiset poistot	-26 900		-26 900	-31 217	4 317
Arvon alentumiset					0
Tilikauden tulos	-1 336 953		-1 336 953	-1 419 711	82 758
Vyörytyserät	-15 244		-15 244	0	-15 244

Asetettujen tavoitteiden toteutumisen	Mittari	TP2016	TA2017	TP2017
Varhaiskasvatus:				
Lasten sijoitukset järjestetään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti	Päiväkoti €/hvp Perhepv.hoito €/hvp Ryhmäperhepv.hoito €/hvp Esiopetus €/oppilas	53,32 58,06 64,12 6 109	49,30 45,81 58,13 6 414	46,71 44,01 55,04 7 594
Varhaiskasvatus ja esiopetus järjestetään asiakaskeskeisesti ja joustavasti	Paikan odotusaika pv Hoitomuo to toteutuu vanhempien ensisijaisen toiveen mukaan % Päiväkodin käyttöaste %	14 95 80	14 95 85	14 95 85
Asiakastyytyväisyys	Päivähoitojärjestelmä kokonaisuutena TAK TM (asteikko (tydyttävä-hyvä)	hyvä	-	-

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2016	TA2017	TP2017
Varhaiskasvatus:			
0-6 –vuotiaiden lkm	300	300	248
Päivähoitopaikkaa tarvitsevien lkm	110	120	135
Esiopetuksessa olevien lkm	57	52	59

Henkilöstö:	TP2016	TA2017	TP2017
Varhaiskasvatus			
Päiväkoti	8	8	7
Perhepäivähoito	16	16	15
Palkkatuella			1
Esiopetus	5	5	5

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
<ul style="list-style-type: none"> * Päivähoitoa järjestetään varhaiskasvatuslain edellyttämällä tavalla kaikille tarvitseville ja tilapäishoitoa järjestetään vapaille päivähoitopaikoille päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. * Päivähoidossa varaudutaan muutamiin ostopalvelusopimukseen naapurikuntien kanssa. Päivähoitopalveluita myydään naapurikunnille, mikäli päivähoidossa on vapaita paikkoja. * Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii koko kunnan alueella varhaiskasvatuksen erityisasiantuntijana ohjaten, opettaen ja konsultoiden tukea tarvitsevien lasten, heidän huoltajiensa, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja muiden tahojen kanssa moniammatillisessa yhteistyössä. * Perheitä tukevaa avointa varhaiskasvatustoimintaa tarjotaan resurssien mukaisesti. * Perhepäivähoidon sesonkiloontoisuuteen varaudutaan sijaismäärärahoihin. * Varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja esioppilaiden määrän alenemiseen vastataan kohdentamalla henkilöstöresursseja tarkoituksenmukaisesti ja mm. jättämällä täyttämättä toimia niiden vapautuessa. * Mobiilisovelluksen (päivähoito mukana) käyttöönottoa tutkitaan koko päivähoitoa koskien. * Päivähoito ja esiopetus järjestetään tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> * Toiminta on toteutunut suunnitellusti. * Vuoden aikana on myyty 5 varhaiskasvatuspaikkaa lähikunnille. * Avointa varhaiskasvatustoimintaa on toteutettu kerhomuotoisena Kuhassa. * Varhaiskasvatuksen runsaan kysynnän vuoksi on palkattu määräaikaisia perhepäivähoitajia omaan kotiin ja neljäs ryhmäperhepäiväkoti aloitti 1.11. Sijaismäärärahat ovat ylittyneet. * Avoimeksi tullut lastenhoitajan toimi päiväkodissa täytettiin sisäisesti. Esimiestyöt ovat jakautuneet 1.8. alkaen lastentarhanopettajan, vastaavan hoitajan sekä vastaavan lastentarhanopettajan kesken * Mobiilisovellus on laajentunut koko varhaiskasvatukseen * Esiopetusryhmiä on toiminut keväällä neljä, syksyllä on ollut kaksi ryhmää kirkonkylällä ja yksi Kuhassa sekä Impiössä yhdysluokkaopetuksena.

1.1.3 Perusopetus

2305 Perusopetus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	128 908	0	128 908	190 801	-61 893
Myyntituotot	55 308		55 308	76 710	-21 402
Maksutuotot	8 000		8 000	6 203	1 797
Tuet ja avustukset	64 000		64 000	87 999	-23 999
Muut toimintatuotot	1 600		1 600	19 890	-18 290
Toimintakulut	-5 738 403	0	-5 738 403	-5 548 970	-189 433
Henkilöstökulut	-3 503 801		-3 503 801	-3 366 060	-137 741
Palvelujen ostot	-1 174 432		-1 174 432	-1 078 568	-95 864
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-180 880		-180 880	-161 270	-19 610
Avustukset					0
Vuokrat	-879 290		-879 290	-941 092	61 802
Muut toimintakulut				-1 979	1 979
Toimintakate	-5 609 495	0	-5 609 495	-5 358 168	-251 327
Suunnitelman mukaiset poistot	-247 825		-247 825	-231 093	-16 732
Arvonalentumiset				0	0
Tilikauden tulos	-5 857 320	0	-5 857 320	-5 589 262	-268 058
Vyörytyserät	-55 783		-55 783	0	-55 783

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2016	TA2017	TP2017
Laadukkaan perusopetuksen järjestäminen	<i>Oppilaista sijoittuu jatko-opintoihin, %</i>	100	96	98
	<i>Oppilaita sijoittuu oman kunnan lukioon, % (23/63)</i>	35	>40	>36,5
	<i>Oppilaita etälukioon</i>	1		
Henkilöstön ammattitaito	<i>Pätevien opettajien osuus</i>	96	>96	100
Opetus järjestetään taloudellisesti				
- perusopetuksen kustannukset	<i>Euroa/oppilas</i>	10 255	10 481	10 072

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2016	TA2017	TP2017
	20.9.2016	20.9.2017	31.12.2017
<u>Oppilaita yhteensä</u>	569	573	582
Esioppilaat	57	57	59
1-6 vuosiluokat	326	327	342
7-9 vuosiluokat	186	189	181

Oppilaskohtaiset kustannukset	Oppilaita keskimäärin TP 2016	€/oppilas	Oppilaita keskimäärin TP 2017	€/oppilas
Impiö	25	13 786	23,5	13 869
Kirkonkylä	217	8 737	226,5	8 339
Kuha	35	11 248	40	10 227
Yläaste	224	11 177	228	11 374
Yhteensä	501	10 255	518	10 072

Henkilöstö:	TP2016	TA2017	TP2017
Hallintopalvelut			
- rehtori	2	2	1,7
Opetuspalvelut			
- luokanopettaja	21	22	22
- lehtorit	16	15	14
- erityisopettaja	4	4	4
- erit.luokanop.	2	2	2
- tuntiopettaja	2	2	1
- valmistava opetus	3		
- aikuisten perusopetus			1
Avustajapalvelut			
- vakinaiset	18	18	18
- määräaikaiset	2		2
Koulukuraattori	0,95	0,95	0,95

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
<ul style="list-style-type: none"> * Lisätään toimia oppilaiden osallisuuden, viihtyvyyden ja turvallisuuden edistämiseksi (oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta sekä Liikkuva Koulu). * Opetusjärjestelyitä (henkilöstön osaaminen, oppituntijärjestelyt ja varusteet) kehitetään niin, että oppilaiden liikkuminen lisääntyy (Liikkuva Koulu), osallisuus (oppilaskunnat, tukioppilaat yms.) vahvistuu ja yhteistyö kotien kanssa lisääntyy. * Vuonna 2017 kehitetään oppimisympäristöjä ja työtapoja, tv-taitoja, monipuolista arviointia sekä toteutetaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia. * Opettajien yhteissuunnitteluaikaa lisätään 24 tunnilla lukuvuoden 2017-2018 alusta lähtien kilpailukyky-sopimuksen mukaisesti. * Lisätään sähköisen oppimateriaalin ja opetusvälineiden käyttöä. * Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2017 seitsemännellä luokalla ja valmistaudutaan sen käyttöönottoon vuosiluokilla 8 – 9 v. 2018 - 2019. * Opetuksen kehittämisessä hyödynnetään hanke-rahastusta ja projekteja sekä omalla toiminnalla (saman-aikais-/rinnakkaisopetus, monipuolisten opiskelumenetelmien osaamisen lisääminen) sekä laaja-alaisella moniammatillisella yhteistyöllä muiden toimijoiden –erityisesti kotien kanssa. * Koulujen kerhotoiminnalla edistetään oppilaiden hyvinvointia ja ehkäistään syrjäytymistä. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kaikilla kouluilla oppilaiden osallisuus on mahdollistettu oppilaskuntatoiminnan kautta. Oppilaat ovat päässeet suunnittelemaan tapahtumia ja koulun käytänteitä viihtyvyyden edistämiseksi. Toiminta on säännöllistä ja ohjattua. * Oppilaiden liikkumiseen panostettu, toiminnallisia tuokioita myös oppituntien aikana. Yhteistyö vanhempainyhdistyksen ja kotien kanssa tiivistä. * Liikkuva koulu toiminnan myötä vakiintunut välkärivälkkätoiminta aktiivista. Samoin pitkä välitunti päivittäin. * Kuhassa on kerhotoimintaa järjestetty resurssien mukaan. Impiössä ei ole koulun kerhoja pidetty vuonna 2017 ollenkaan. Kirkonkylällä kerhot pyörivät säännöllisesti. * Kilpailukyky-sopimuksen mukaiset lisätunnit on otettu hyötykäyttöön kouluttautumisessa ja koulun toiminnan suunnittelussa. Yksi lauantaiyöpäivä 2.9. (6 h) sekä yksi iltapäivä (2 h) loka-kuussa. * Alakouluissa vieraan kielen opetus aloitettiin ekaluokilla kielikokeiluna valtion rahoituksella 95 prosenttisesti (Impiössä ja Kuhassa myös 2. luokalla). Siitä on saatu erittäin hyvää palautetta: lapset ovat olleet innostuneita ja pitäneet kielen opetuksen toiminnallisista työtavoista. Myös huoltajapalaute on ollut yksinomaan positiivista. Hankkeelle toivotaan jatkuvuutta.

<ul style="list-style-type: none"> * Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaa opetusta jatketaan, ja vuoden 2017 alussa aloitetaan aikuisten perusopetus. * Impiön koulu jatkaa kahden opettajan kouluna 31.7.2019 saakka, jonka jälkeen Impiön koulun oppilaat siirretään Kuhan koululle. 	<ul style="list-style-type: none"> * Tvt-välineistöä on parannettua ja hyödynnetty oppimisen ja tiedonhaun välineenä. * Hankerahoituksia on hyödynnetty tvt-taitojen osaamisen jakamisessa. * Sähköisiä opetus- ja oppimismateriaaleja on käytetty resurssien mukaisesti. Sähköisten opetus/oppimismateriaalien käyttö todella haastavaa pienissä yksiköissä kalliin hinnan vuoksi. * KiVa koulu ohjelma muuttui maksulliseksi syksyllä 2016 Koulut eivät osta palvelua, mutta toteuttavat sen periaatteita toiminnassaan. * Tukioppilastoiminta jatkuu * Kotien väliseen yhteistyöhön liittyen yläasteella toimii Vanhempainyhdistys. Impiössä on myös aktiivinen vanhempainyhdistys. Huoltajilta on edustaja yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä. * Oppilaat pääsevät suunnittelemaan koulun tapahtumia ja toimintaa. Oppilasjäsen mukana koulun yhteisöllisessä oppilasryhmässä. * Uuden opetussuunnitelman mukaisia monialaisia oppimiskokonaisuuksia toteutetaan. Yläasteella teemana on viihtyisä kouluympäristö ja ekologisuus. Kaikissa oppiaineissa osallistutaan teeman toteutukseen. * Oppilaat liikkuvat välitunneilla ja kouluopetuksessa. * Liikuntatunteja enemmän kuin maan peruskouluissa keskimäärin. * TVT-taitoja on harjoiteltu etäoppilaiden opetusjärjestelyissä (videoyhteys) * Kirkonkylän koulun toimintaa on kehitetty uuden opetussuunnitelman pohjalta. TVT-hanke jatkuu. Koulu on mukana valtakunnallisessa kokeilussa, johon pääsi mukaan 30 koulua valtakunnassa. * Kirkonkylän koululla jokainen henkilökuntaan kuuluva osallistunut koulun sisällä järjestettyyn TVT-koulutukseen, jossa opettajina asioihin kouluttautuneet koulun opettajat. Koulussa on asiaan perehtyneitä TVT-opettajia, jotka ohjaavat henkilökuntaa käytännön työssä. Välineistöä on uusittu ja hankittu chromebookit vanhojen vaunukoneiden tilalle. * Gafe-tunnuksien myötä jaettujen kansiodien hyödyntäminen, yhteiset kalenterit jne. * Kuhan koululla tvt-taitoja jaetaan henkilökunnan kesken aktiivisesti. Uusille koneille ja laitteille on vielä tarvetta. * Yhteissuunnittelu arkipäivää ja kehittyä koko ajan. Yhteisiä ys-aikoja on merkitty kalenteriin. * Koulussa käytössä tarkoituksenmukaisimmat menetelmät. Opettajat ajan tasalla menetelmäkehityksestä ja myös innostusta toteuttaa tuoreita toimintatapoja. Kehitystyötä menossa koko ajan. * Moniammatillinen yhteistyö toteutuu oppilashuoltotyössä. Lähtökohtana toimiva huoltajayhteistyö. * Yläkoulun ryhmäkokoja on kasvatettu (sekä
--	--

	<p>yleisopetuksen ryhmiä, että valinnaisaineiden ryhmiä).</p> <p>* Sivukouluilla toivotaan parempia mahdollisuuksia osallistua kulttuuritapahtumiin.</p> <p>* Aikuisten perusopetusta on jatkettu suunnitelman mukaisesti</p>
--	---

1.1.4 Lukio ja ammatillinen koulutus

2310 Lukio- ja ammatillinen koulutus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	32 000	0	32 000	36 044	-4 044
Myyntituotot					0
Maksutuotot	5 500		5 500	11 367	-5 867
Tuet ja avustukset	26 500		26 500	24 646	1 854
Muut toimintatuotot				31	-31
Toimintakulut	-830 504	0	-830 504	-794 336	-36 168
Henkilöstökulut	-502 934		-502 934	-475 382	-27 552
Palvelujen ostot	-128 499		-128 499	-137 894	9 395
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 500		-33 500	-25 490	-8 010
Avustukset					0
Vuokrat	-165 571		-165 571	-155 565	-10 006
Muut toimintakulut				-4	4
Toimintakate	-798 504	0	-798 504	-758 292	-40 212
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 680		-2 680	-808	-1 872
Arvonelentumiset					0
Tilikauden tulos	-801 184		-801 184	-759 100	-42 084
Vyörytyserät	-7 894		-7 894	0	-7 894

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2016	TA2017	TP2017
Laadukas opetus	Keskeyttäneiden osuus, % Ylioppilaskirjoitukset -arvosanojen keskiarvo	4,2 keskitasoa	<1,4 keskitasoa	<6,4 keskitasoa
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus, %	100	100	100
Opetus järjestetään taloudellisesti - lukion kustannukset	Euroa/oppilas	11 015	11 492	11 666

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2016 20.9.2016	TA2017 20.9.2017	TP2017 31.12.2017
<u>Opiskelijat</u>			
Lukio	64	65	60
Etälukio	1	1	1
Kaksois/kolmoistutkinto		2	
Askel Ammattistartti/Askel I Telma BR16	5		

Henkilöstö:	TP2016	TA2017	TP2017
Opetuspalvelut			
- rehtori	0,45	0,45	1
- lehtorit	6,5	6,5	7
- koulukuraattori	0,05	0,05	0,05

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
<ul style="list-style-type: none"> * Lukio jatkaa monipuolista opetustarjontaa päivälukiona. Lukiolla on valmius järjestää lukio-opinnot ammatillisen kaksoistutkinnon opiskelijoille, aineopiskelijoille sekä ohjata aikuisten etälukio-opintoja. * 2. vuosikurssin opiskelijat ottavat käyttöön uuden opetussuunnitelman 1.8.2017 ja 3. vuosikurssin opiskelijat jatkavat opintonsa loppuun vanhan opetussuunnitelman mukaan. * Valinnaiskursseja tarjotaan mahdollisimman paljon (paikallinen sopimus), ja kurssitarjontaa laajennetaan etäopinnoilla. * Sähköiset ylioppilaskirjoitukset laajenevat Ranualla vuoden 2017 aikana seitsemällä kirjoitettavalla aineella. Kaikki kokeet tehdään tietokoneella keväällä 2019. * Hankerahoituksella ostetaan opiskelussa tarvittavia tvt-laitteita. * Lisätään toimia opiskelijoiden osallisuuden, yhteisöllisyyden ja kouluviihtyvyyden lisäämiseksi. * Lainattavia oppikirjoja, digitaalisia oppikirjoja ja opiskelumateriaalia hankitaan opiskelijoille. * Opettajien yhteissuunnittelu-aikaa lisätään 24 tunnilla lukuvuoden 2017-2018 alusta kilpailukyky-sopimuksen mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> * Päivälukion tarjonta on ollut monipuolista. Kaksoistutkinnon suorittajia ja etälukio-opintojen suorittajia ei ole ollut. Lukiossa on opiskellut yksi aineopiskelija. * 1. ja 2. vuosikurssi ovat opiskelleet uuden opetussuunnitelman mukaisesti ja 3. vuosikurssi on jatkanut opintojaan vanhan opetussuunnitelman mukaan. * Valinnaiskursseja on paikallissopimuksen ansiosta pystytty tarjoamaan laajasti ja osa opiskelijoista on suorittanut kielten kursseja etäopintoina. * Ylioppilaskirjoitusten sähköistyminen on edennyt Ylioppilastutkintolautakunnan suunnitelman mukaisesti. Lukiolle saatiin toinen sähköisten ylioppilaskokeiden pitoon varustettu luokka. * TVT:n käyttö opetuksessa on säännöllistä ja hankerahalla on parannettu laitekantaa. * Opiskelijakunta on osallistunut koulun tapahtumien järjestämiseen ja viihtyvyyden parantamiseen. * Uuden opetussuunnitelman mukaisia oppikirjoja on ostettu lukiolle. Myös digitaalista oppimateriaalia on hankittu. * Opettajien yhteissuunnittelu-aikaa on lisätty kilpailukyky-sopimuksen mukaisesti. *

1.1.5 Kansalaisopisto

2325 Kansalaisopisto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	47 550	0	47 550	46 065	1 485
Myyntituotot				769	-769
Maksutuotot	34 800		34 800	38 378	-3 578
Tuet ja avustukset	5 000		5 000	2 625	2 375
Muut toimintatuotot	7 750		7 750	4 294	3 456
Toimintakulut	-355 060	0	-355 060	-318 950	-36 110
Henkilöstökulut	-188 620		-188 620	-172 697	-15 923
Palvelujen ostot	-130 650		-130 650	-110 793	-19 857
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 650		-4 650	-4 346	-304
Avustukset					
Vuokrat	-30 640		-30 640	-30 650	10
Muut toimintakulut	-500		-500	-463	-37
Toimintakate	-307 510	0	-307 510	-272 885	-34 625

Suunnitelman mukaiset poistot	-7 816	-7 816	-7 629	-187
Arvonlennutukset				0
Tilikauden tulos	-315 326	-315 326	-280 514	-34 812
Vyörytyserät	-3 683	-3 683	0	-3 683

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2016	TA2017	TP2017
Vaikuttavuus	<i>Opetustuntien määrä</i>	4 397	4 600	4 608
	<i>Opiskelijoiden osuus kunnan väestöstä. (4024/897 v. 2016) %</i>	22		
	<i>-ennuste 2017 (4024/900) %</i>		22	
	<i>-toteuma 2017 (3971/909) %</i>			23
	<i>Oppilasryhmien määrä</i>	180	190	197
	<i>-josta sivukylillä</i>	20	15	26
	<i>Opiskelijoiden määrä</i>	897	870	909
	<i>-naisia</i>	570	570	585
	<i>-miehiä</i>	316	300	324
Taloudellisuus	<i>Valtionapuun oikeuttavat tunnit</i>	3 564	3 564	3 328
	<i>Pidetyt valtionapuun oikeuttavat tunnit (ilman maksullisen palvelutoiminnan tunteja)</i>	4 385	4 600	4 604
	<i>-maksupalvelukoulutukset h/osall.</i>	2/12		2/11
	<i>Etäopetuksen opetustuntien määrät, josta maksupalvelukoulutusta h/os.</i>	10/8		2/2
	<i>Taiteen perusopetuksen opetustuntien määrä</i>	55		178
	<i>Kansalaisopiston opetustunnit yht.</i>	4 397	4 600	4 608
	<i>Opetustunnin hinta €</i>			
	<i>-tp. 2016 (236 853/4397)</i>	54		
	<i>-ta 2017 (284 510/4600) brutto/netto</i>		74/65	
	<i>-tp 2017 (255 359/4608)</i>			55
Musiikkiopisto (23 000 €)	Toteuma 17 526 €	ka 14	11	ka 9

Toiminnan kysyntä/laajuustietojen toteutuma	TP2016	TA2017	TP2017
Kansalaisopiston opiskelijoita 7-70 vuotiaista kuntalaisista			
- oppivelvollisuusikäiset	25 %	20 %	25 %
- työkäiset	27 %	30 %	24 %
- työttömät	2 %	7 %	2 %
- eläkeläiset (yli 65 v.)	31 %	34 %	32 %
- muut (kotiäiti/-isä, alle kouluikäinen, varusmies yms.)	15 %	9 %	17 %
Opetus alle 16-vuotiaille:			
- opetustuntien määrä	866		1 150
- opiskelijoita kaikkiaan	332		476
- tyttöjä	161		269
- poikia	171		207

Toiminnan rahoitus	TP 2015	TP 2016	TP 2017
--------------------	---------	---------	---------

Tulot			
Valtionosuus	173 244	169 832	157 277
Osallistumismaksut	39 295	40 307	36 305
Hankerahoitus	20 000		
Muu rahoitus	13 887	13 913	9 761
Kuntarahoitus	73 182	67 031	98 081
Menot			
Henkilöstökulut	174 977	166 967	172 697
Matkat	26 388	23 173	22 337
Vuokrat	25 053	28 392	30 650
Muut kulut	82 967	72 551	75 740

Henkilöstö:	TP2016	TA2017	TP2017
Hallintopalvelut			
- rehtori	0,1	0,1	0,1
Opetuspalvelut			
- musiikinopett.	1	1	1
- pt.tuntiopett.	2	1	2
- st.tuntiopett.	40	40	45

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
<ul style="list-style-type: none"> * Suomi 100 –hankkeen *Suomen askeleet* - kansalaiskeskustelu 15.2. * Monipuolinen musiikin ja muiden taidekasvatuksen alojen opintojen harrastetarjonta jatkuu, uudistetun Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman käyttöön ottaminen * Hyvinvointikertomus työkaluna terveyden edistämisen kurssisuunnitelmissa * Kädentaitojen ja yhdessä tekemisen tärkeys sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävien opintojen järjestäminen korostuu opetustarjonnassa. Erityisesti ikääntyviä ja työttömiä kuntalaisia aktivoidaan terveiden ja mieltä virkistävien harrastusten pariin. Huomioidaan myös kotouttamisen kurssitarjonta. * Kuunnellaan kuntalaisten toiveita kurssitarjontaan ja tutkitaan yhteistyömahdollisuudet alueen muiden toimijoiden kanssa. * Kansalaisopisto järjestää monipuolista täydennyskoulutusta lähi- ja etäopetuksena. * Kansalaisopisto jatkaa yhteistyötä eri toimijatahojen sekä muiden vapaan sivistystyön laitosten (mm. kansalaisopistot) kanssa ja toimii hanke/projektitoiminnassa tarpeen vaatiessa. * Musiikkiopiston toimintaa suhteutetaan budjetin mukaiseksi ja pieneneviin ikäryhmiin. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kansalaiskeskustelu toteutettiin * Uusi TPO käynnistyi ja musiikin ja taidekasvatuksen tarjonta on ollut runsasta. Hyvinvointi ja hyvinvointiin liittyvä kurssitarjonta on ollut runsasta. * Kädentaidot ovat olleet merkityksellisessä roolissa. Tilojen käyttö kouluopetuksessa hidasti mm. syksyn kankaankudonnan käynnistämistä. * Uusia kursseja toteutettiin runsaastikin kuntalaisten toiveiden mukaisesti. Täydennyskoulutusta on järjestetty tarpeen mukaan. * Yhteistyötä ja kurssitarjontaa sovitetaan yhteen erityisesti Koillismaan kansalaisopistojen yhteistyön kautta. * Suomi ja Ranua 100 –vuotta merkeissä toteutettiin kaksi luentotilaisuutta sekä kaksi Raateentien opintomatkaa yhdessä reserviläisten kanssa. Lisäksi Evakkopäivän tilaisuus, jossa päivän sisällöstä vastasi Evakkomatka kirjan toimittanut entinen rehtorimme Inkeri Peuna.

1.1.6 Kirjasto

2350 Kirjasto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	40 200	0	40 200	34 326	5 874
Myyntituotot	34 800		34 800	30 116	4 684
Maksutuotot	5 400		5 400	4 044	1 356
Tuet ja avustukset				166	-166
Muut toimintatuotot					0
Toimintakulut	-374 200	0	-374 200	-347 893	-26 307
Henkilöstökulut	-202 945		-202 945	-180 177	-22 768
Palvelujen ostot	-33 471		-33 471	-31 806	-1 665
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-85 569		-85 569	-72 479	-13 090
Avustukset					
Vuokrat	-51 655		-51 655	-62 883	11 228
Muut toimintakulut	-560		-560	-548	-13
Toimintakate	-334 000	0	-334 000	-313 567	-20 433
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 740		-4 740	-5 184	444
Arvonlento					0
Tilikauden tulos	-338 740	0	-338 740	-318 751	-19 989
Vyörytyserät	-3 770		-3 770	0	-3 770

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2016	TA2017	TP2017
Kirjaston kokoelmien laadun ja määrän säilyttäminen	<i>Hankinnat (asukasluku/1000)</i>	816	>500	1144
Laadukkaat ja asiakaskeksiset kirjasto- ja tietopalvelut	<i>Lainaus/kokoelmat</i>	1,48	>1,5	1,20
Verkkopalvelujen tarjoaminen asiakkaiden käyttöön	<i>Kokonaislainaus/asukasluku</i>	24	>23	20
	<i>Kirjastokäynnit/asukas</i>	9,35	>9	8,4
Palvelujen tuottaminen mahdollisimman taloudellisesti	<i>Käyttäjäkoulutuksiin osall.</i>	1 126	>200	523
	<i>Tapahtumiin osall.</i>	1 092	>200	840
	<i>(molemmat as.luku/1000)</i>			
	<i>Internet koneita asiakkaille</i>	8	8	8
	<i>Lainan hinta (toimintakulut/kokonaislainaus) €</i>	3,80	3,50	4,30
	<i>Käynnin hinta (toimintakulut/fyysiset kirjastokäynnit) €</i>	9,66	8,50	10,25

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutuminen	TP2016	TA2017	TP2017
Lainojen määrä	950 358	>100 000	80 770
Fyysiset kirjastokäynnit	37 625	>40 000	33 921
- verkkokäynnit	10 584	>12 000	12 159

Henkilöstö:	TP2016	TA2017	TP2017

-kirjastotoimenjohtaja	0,6	1	1
-kirjastonhoitaja	0,8	1	1
-kirjastovirkailija	1	1	1
-kirjastoautonkuljettaja-virkailija	1	1	1
-kirjastovirkailija-kuljettaja	1		

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
<ul style="list-style-type: none"> * Kirjasto turvaa kuntalaisille tasapuoliset mahdollisuudet käyttää kulttuuri- ja tietopalveluja tarjoamalla aineistoa, laitteita ja asiantuntemusta asiakkaiden käytettäväksi sekä kirjastossa että kirjastoautossa. * Kirjastolla on yhteinen aineisto- ja asiakasrekisteri Lapin kirjastojen kanssa. * Otetaan käyttöön yhteiset käytösäännöt Lapin kirjastojen kanssa. * Kirjasto liittyy Lapin kirjastot –kimppaan vuoden 2017 aikana. * Kirjastojärjestelmää kehitetään Koha Suomi Oy:n osakkaana. * Kirjasto osallistuu Lapin kirjaston hankkeisiin ja tekee yhteistyötä Lapin kirjastojen kanssa aineiston hankinnassa sekä kuljetuksissa. * Kirjasto on mukana Oulun yhteiskuljetusjärjestelmässä. * Kirjaston asiakkailta on mahdollisuus asioida kirjastossa omatoimisesti aamupäivisin. * Tehdään yhteistyötä muiden hallintokuntien ja eri yhteistyötahojen kanssa. Palveluja kehitetään huomioiden myös kirjastoauton mahdollisuudet. * Kirjastoauton palveluja myydään Simon kunnalle. * Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Posion kunnalle. * Kirjasto järjestää lapsille ja nuorille tiedonhallintotaitojen opastusta ja kirjavinkkauksia. * Kehitetään lukemisesteisten sekä seniorikuntalaisten palveluja mm. välittämällä Celia-kirjaston aineistoja. * Kirjasto pitää yllä Japanitalon kirjastoa. * Kirjasto osallistuu erilaisiin tapahtumiin ja järjestää kirjastossa opastuksia ja käyttäjäkoulutuksia. * Kirjaston näyttelysalia tarjotaan erilaisten näyttelyiden pitopaikaksi. * Kirjaston hankkeilla pyritään edistämään kirjaston palveluajatusta kuntalaisten parhaaksi ja mahdollisuuksien mukaan eri yhteistyötahojen kanssa jopa kuntarajojen yli. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kirjaston ja kirjastoauton palvelut ovat supistuneet henkilöstöressurssien vähentämisen vuoksi. Kuntalaisten kirjastopalvelujen saatavuus on heikentynyt ja tasapuolisuus ei ole toteutunut kun palveluaikoja on vähennetty ja kirjastoauto-palvelun saatavuutta vähennetty haja-asutusalueilta. * Ranuan kirjasto on liittynyt Lapin kirjastoihin elokuussa 2017 ja samalla ottanut käyttöön uuden Koha –kirjastojärjestelmän. Samalla on otettu käyttöön Lapin kirjastojen yhteiset käytösäännöt. * Ranuan kirjasto on mukana Lapin kirjastojen yhteishankkeissa, hankkii kirja- ja lehtiaineistot yhteisen hankintasopimuksen mukaisesti. * Kirjasto on mukana Lapin kirjastojen yhteisessä Rekku-kuljetussopimuksessa. * Kirjasto irtisanoutui keväällä 2017 Pohjois-Suomen (Oulu) yhteiskuljetusjärjestelmästä. * Kirjaston omatoimiasiointia lisättiin huhtikuussa myös ilta-aikaan ja lauantain aukioloaika muutettiin omatoimijaksi koko päivä. * Kirjasto tekee aktiivisimmin yhteistyötä koulujen, päiväkotien ja kansalaisopiston kanssa. Muihin-kin tahoihin päin on tarjottu yhteistyötä mm. monipalvelujen kehittämisessä. * Kirjastoautopalvelun myyntiä Simon kunnalle vähennettiin 33 %. * Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Posion kunnalle 40 % kt:n työajasta ja päätettiin tehdä seutukirjastaselvitys Posion kunnan kanssa järjestettävästä yhteistyöstä. * Kirjavinkkauksia ja tiedonhallintotaitojen opastuksia on ollut mahdollista järjestää vain muutamia. * Celia-kirjaston kanssa tehdään yhteistyötä. * Japanitalon kirjastosta on pieni kokoelma lainattavana pääkirjastolla ja aineistot ovat löydettyissä Lapin kirjastojen yhteisessä tietokannassa. * Kirjastossa on kirjaston järjestämiä tapahtumia ollut vuoden aikana 14 kertaa, joihin on osallistunut 840 henkilöä (Taiteiden yö mukana), muiden tahojen järjestämiä tapahtumia kirjastossa on ollut 12 kertaa. * Kirjaston näyttelyt ovat toteutuneet näyttelytyöryhmän suunnitelman mukaisesti. * Kirjasto on saanut AVI:n kautta 9950 € valtionavustusta hankkeelle: ”Kuulijalle iloa - sosiaalisen lukemisen vanha muoto käyttöön”. Hanketta ei ole vielä aloitettu.

	* Seutukirjastoselvityksen tekemiseen saatiin AVI:n kautta valtionavustusrahoitus (8665 €) joulukuussa.
--	---

1.1.7 Vapaa-aikatoimi

2355 Vapaa-aikatoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	482 756	0	482 756	451 271	31 485
Myyntituotot	308 500		308 500	227 314	81 186
Maksutuotot	500		500		500
Tuet ja avustukset	141 556		141 556	183 334	-41 778
Muut toimintatuotot	32 200		32 200	40 623	-8 423
Toimintakulut	-824 456	0	-824 456	-737 031	-87 426
Henkilöstökulut	-247 872		-247 872	-257 702	9 830
Palvelujen ostot	-365 762		-365 762	-290 250	-75 512
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 520		-52 520	-22 565	-29 955
Avustukset	-24 200		-24 200	-23 200	-1 000
Vuokrat	-126 112		-126 112	-128 030	1 918
Muut toimintakulut	-7 990		-7 990	-15 284	7 294
Toimintakate	-341 700	0	-341 700	-285 759	-55 941
Suunnitelman mukaiset poistot	-82 082		-82 082	-82 081	-1
Arvon alentumiset					0
Tilikauden tulos	-423 782		-423 782	-367 841	-55 941
Vyörytyserät	-8 306		-8 306	0	-8 306

Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Mittari	TP2016	TA2017	TP2017
Avustukset, liikunta	Avustettavat liikuntajärjestöt/jäsenmäärät	7/712	5/650	6/880
Rajalta Rajalle -hiihto	Osallistujat/Nettotulos - ryhmät - kansallisuudet	275/4 440 4 19	380/2 500 4 17	278/4 500 4 15
Avustukset, nuoriso	Avustettavien nuorisojärjestöjen jäsenmäärä/avustukset /€	224/900	220	275/9 900
Vaikuttavuus -nuorisotyön ja sen toiminnanpiirissä olevat nuoret	Työntekijä tuntee nuoret ja on kasvatuksellisessa vuorovaikutuksessa heihin	199	260	198
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret	Etsivä nuorisotyö Nuorten työpajatoiminta	31 18	45 31	45 26
Nuorten käyntikerrat -nuorisotila -tapahtumat, retket	Monipuolinen ja laadukas toiminta/ nuorten määrä	5 515 4 749 766	7 200 320	4 245 398
www.lanuti.fi/ranua	Nuorisotiedotuksen kävijät	8 661	9 100	5 443

Avustukset, kulttuuri	Avustusmääräraha/€	2 600	3 300	3 300
	-yksityiset	8	6	7
	-yhteisöt, järjestöt	1	5	3

Toiminnan kysyntä ja laajuustietojen toteutumisen	TP2016	TA2017	TP2017
- liikuntatapahtumat/osallistuja	8/799	8/700	11/1 254
- Liikuntaretket/osallistujat	3/116	4/140	3/112
- puulaakit/osall.	4/255	4/200	2/149
- kunnanmestaruus/osallistuja	4/34	2/50	2/31
- koulujen kisat/osallistujat	4/388	4/420	4/494
- Liikkuva iltapäiväkerhot/osallistujat	10/204	10/190	10/211
Kuntovihkot			17 386
- talvi	17 923	18 000	17 827
- kesä	18 351	18 000	
Nuorisojärjestöt/jäsenmäärät	3/224	3	3/275
Kansainväliset toiminnot	9	6	7
- kv vaihdot/osallistujat	3/22	2	2/53
- vapaaehtoiset/osallistujat	3	2	4
- EU:n nuorisoviikko	1/99	1	1
Nuorisotoiminta			4 245
- nuorisotilat osallistuja, Avoimet ovet (193 vrk)	5 515	6 100	1
- bänditilat (bändit)	1	1	3/76
- leirit/osallistujat	3/71	3/90	12/921
- valistus ja koulutus/osallistujat	8/641	10	6/183
- päihteettömät tapahtumat/osallistujat	5/155	8	4
- osallisuus-tapahtuma	4	6	
Kulttuuritilaisuudet ja tapahtumat kunta/vuosi			
- konsertit/osallistujat	6/211	4	1/40
- teatteri/kävijät	1/40	4	2/16
- Taiteiden Yö tapahtumat/osallistujat	17/711	4	22/1 158
- Lapin lastenkulttuuri/Taikalamppu –tapahtumat/osallistujat	42/4 403	40	29/3 563
- Ranua 100 v tapahtumat		12	
Museo avoinna/kävijät	6 vko/149	6 vko/500	6 vko/279

Henkilöstö:	TP2016	TA2017	TP2017
Vapaa-aikatoimenjohtaja	1	1	0,75
Vapaa-aikatoimenohjaaja	1	1	1
Kausi- ja tuntityöntekijät	6	5	7
Tuntityöntekijä	½	½	1/4
Etsivä nuorisotyöntekijä		1	1
Nuorten työpajan ohjaaja		1	3/4
Stara –kehittämishanke 12.9.-		1	2

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen:
<ul style="list-style-type: none"> * Kulttuuritarjonnassa painopisteenä laaja-alaisuus, saavutettavuus ja kuntalaisten kuuleminen * Ranuan oma ja koko Suomen100 –vuotisjuhluvuosi tuo omat panostukset ja painotukset yhdessä muiden hallintokuntien sekä 3. sektorin toimijoiden kanssa * Taiteiden Yö kokoaa ja tuo esille eri taidelajeja, niiden harrastajia ja kokijoita (syyskuun 3. lauan- 	<ul style="list-style-type: none"> * Kulttuuritarjonta on ollut runsasta ja lastenkulttuurin tarjonta merkityksellistä alle 18 –vuotiaille * Ranua 100 –vuotta ja Suomen 100 –vuotta juhluvuosi näkyi koko vuoden ajan runsaassa tapahtumatarjonnassa. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa lisäsi tarjontaa ja tekijöitä. * Taiteiden Yössä oli todella runsas osallistujamäärä. Juhlavuoden satsaukset eri konserteissa ja eri toimijoiden tarjonnassa sai kuntalaiset ja vie-

<p>tai, 16.9.).</p> <ul style="list-style-type: none"> * Taikalampussa alle 18 v toiminnassa tärkeinä laadullinen ja laaja-alaisuus sekä saavutettavuus. Osallistutaan monipuolisesti Lapin lastenkulttuuriverkoston yhteistyöhön. * Pappila- ja pitäjämuseossa pitäjämuseon uusitun näyttelyn laaja esittely ja museopäivien sisällöllinen kehittäminen. Kesäaikainen aukiolo ostopalveluna 4H –yhdistykseltä. * Hyvinvointikertomuksen kautta haetaan liikuntatapahtumien painopisteitä sekä toteutetaan eri ikäkausille liikuntaraateja. Terveysliikunnan kuntalaisten aktivointipäiviä kehitetään monialaisesti. (Kunnon Mummola, SuomiMies). Ulkoiluystävä –toimintaa ja kaikkien ikäryhmien toimintakykyä vahvistavaa terveystahtia/-tapahtumia toteutetaan määrärahojen puitteissa. * Kuntovihkojen käyttöä jatketaan ennaltaehkäisevän terveystyön muotona. * Liikkuva iltapäivän laatua kehitetään. Retkitoiminta on tärkeä osa sosiaalisen vahvistamisen työtä. * Neljä ryhmää 34. Rajalta Rajalle –hiihdossa; aktivoitua alueilla toimivia kylätoimikuntia ja kouluja. Vuosi 2017 viimeinen vuosi RR –hiihdon kuntakoordinaattorina. * Nuorille tarjotaan sosiaalisen vahvistamisen välineitä kuulemalla nuoria, edistämällä nuorten omaa toimintaa/osallisuutta, tukemalla järjestöjä ja toimimalla yhteistyöverkostoissa yhteisöllisyyttä vahvistaen. * Etsivän nuorisotyön toiminnan nivominen osaksi kunnallista nuorisotyötä ja nuorten työpajaa, jatkorahoitusta haetaan AVI/OKM. Etsivä nuorisotyö osana kunnallista perusnuorisotyötä. * Nuorten työpajatoiminnassa on käynnissä ESR –hanke Stara ajalla 9/2016 – 9/2019. Hankkeella on kaksi työntekijää, ESR –rahoitus on 80 % kustannuksista. Toiminnassa yhteistyön ja mallien hyödyntäminen myös työpaja Justeerissa. * Kehitetään LaNutu nuorisotiedotusta sekä sosiaalisen median käyttöä. * 100% lisäaineeton, toimintaideologiaa toteutetaan kaikissa nuorisotyön muodoissa ja vapaa-aikatoimen sektorilla kokonaisvaltaisesti. * Kansainvälisyys nähdään monikulttuurisuuden kasvatuksen työkaluna ja osana perusnuorisotyötä eri hankkeiden ja tapahtumien kautta; harjoittelijoita haetaan. * Kustannuspaikka 001836 Neuvo/kansainvälisyys nettobudjetoinnissa. * Monkkarin toimintaa kehitetään turvallisena ja kaikille avoimena toimintaympäristönä sekä työn kohdentamista eri käyttäjäryhmiin tehdään tarvittaessa ikärakenteen muuttuessa. * Nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistetään mm. moniammatillisen yhteistyön, Silta –työryhmän keinoin ja hyvinvointikertomusta työvälineenä käyttäen. Koordinoidaan ja toteutetaan Camera Obscura 	<p>raamatkin liikkeelle.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Lapin lastenkulttuuriverkoston kautta pystyttiin hyödyntämään niin kiertueita kuin osaamisen jakamista, laajentaen alle 18 –vuotiaiden kulttuuritarjontaa. * Uusittu näyttely avattiin 14.6.2017 juhluennon kera. Kävijöitä museossa kesäkauden avoimissa omissa oli 279 ja Taiteiden Yössä 43. * Kevään ja syksyn Kunnon Mummolat ja SuomiMies –päivät liikuttivat kaikkiaan 388 kuntalaista. Liikuntaraatit toteutettiin 6 – 7 luokkalaisille joulu-kuussa. Ulkoiluystävätoiminta on jatkunut Voimaa vanhuuteen hankkeesta aktiivisesti Eläkeliiton Ranuan osaston toimiessa toteuttajana. * Kuntovihot ovat säilyttäneet suosionsa. Pitkäaikainen yhteistyökumppani Sportia lopetti toimintansa syksyllä ja uutena kumppanina jatkaa Kenkätaalo. * Liikkuva Iltapäivä toiminnassa kerhojen laatua ja tarjontaa on laajennettu. Kysyntää kerhoille on ollut, lajivalinnoissa on tapahtunut muutosta. * RR –hiihto toteutettiin viimeisen kerran Ranuan koordinoitavastuulla. Vastuutahoksi 34. vuoden jälkeen tuli Pudasjärven kaupunki. * Nuorten sosiaalisen vahvistamisen työkalut ovat vahvistuneet merkittävästi, kun Nuorten työpaja, ESR-hanke Stara ja Etsivä nuorisotyö ovat siirtyneet kunnan toteutusvastuulle. Selkeä palvelutarjonta ja vahva henkilökunta ovat luoneet merkittäviä tuloksia nuorten palveluissa. Merkittävää on lisäksi se, että liki neljä työntekijää pystytään kohdentamaan nuorisotyöhön erillismäärärahoilla, joita on haettu AVI:n nuorisotoimesta ja ESR –rahoituksesta. * Perusnuorisotyössä on selkeä muutos tapahtunut avoimen nuorisotilatoiminnan kysynnässä koulujen siirryttyä uuteen paikkaan. Uudet työmuodot ja kokeilut ovat tulleet uutena työskentelyyn * 100% lisäaineeton toiminta'status' on selkeä osa koko vapaa-aikatoimen toimintaa kaikilla osaluilla. * Lanuti- nuorisotiedotus nähdään osana koko työyhteisön työtä. Nuorten saavutettavuus eri tiedotuskanavia hyödyntäen nähdään tärkeäksi. Vertaistiedottamisessa haetaan malleja jo hyviksi todettujen käytäntöjen kautta. * Kotouttaminen on osa nuorisotyötä. Kaksi erillisiä nuorten osallisuusverkostoja ovat avanneet nuorten omat toiveet verkostoille. Haasteeksi on jäänyt nuorten oma aktiivisuus toimia. Nuorisoyhteisö- ja liikuntatoimissa molemmissa oli erillishankkeita AVI:ltä. * Kansainvälisyys on osa vapaa-aikatoimen perusnuorisotyötä. Vuoden alussa toteutettiin kansainvälinen liikunta- ja terveysaiheinen nuorisovaihto Kuhassa 5 maan kesken. Nuorisovaihtoon osallistuttiin Espanjassa ja harjoittelijoina oli EVS Espanjasta ja Italiasta sekä Suomea Suomessa stipendiaatit (2) Meksikosta.
---	---

viikolla 4.	* Nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistettiin ryhmäyttämisen, Uskalla sanoa Ei –kampanjan, Euroopan Nuorisoviikon, Unelmien liikuntapäivän sekä erilaisten nuorisotila-iltojen kautta. Camera Obscura toteutettiin viikolla 4, 241 kävijää.
-------------	---

Yhteenveto keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista	Mittari	TP2016	TA2017	TP2017
Sivistystoimen palveluiden laadun kehittäminen	<u>Yksiköiden laatukäsikirjat kpl</u>	3	3	3
Työssä jaksamista ja työhyvinvointia edistävät toimenpiteet	<u>-yksilötyönohjaukset</u> <u>-ryhmätyönohjaukset</u> <u>-kuntoutukset</u> <u>-vertaismentorointi osallistujat/ryhmät</u> <u>Henkilöstön koulutukset/ osallistujat</u> <u>-kunnassa järjestetyt</u> <u>-muualla järjestetyt</u>	6 5/2 4/6 12/8	3 6 42	2 1/1 12/3
Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö	<u>Henkilöstön pätevyys %</u>	96	96	100
Varhaiskasvatus järjestetään asiakaskeskisesti ja joustavasti ja lasten sijoitukset tehdään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti	<u>Paikan odotusaika, pv</u> <u>Hoitomuoto toteutuu vanhempien ensisijaisen toiveen mukaisesti, %</u>	<14 95	<14 95	<14 95
Perusopetuksen päättäneiden jatko-opintokelpoisuus	<u>Ranualaisten oppilaiden sijoittuminen toisen asteen oppilaitoksiin %</u>	100	100	100
Nuorten yksinäisyyden poistaminen ja sosiaalinen vahvistaminen: osallistuminen	<u>Järjestetty toiminta on monipuolista, laadukasta ja huomioi eri tahot; nuorten määrä</u>	5 515	7 200	4 245
Kansainvälisyys osana vapaa-aikatoimea ja nuorten osallisuus	<u>Nuorten kv –toiminnot vapaa-aikatoimessa</u>	11	6	7

1.1.8 Sivistyslautakunta yhteensä

25 Sivistystoimi yht.	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	934 414	0	934 414	959 070	-24 656
Myyntituotot	415 888	0	415 888	358 954	57 684
Maksutuotot	239 920		239 920	220 327	19 593
Tuet ja avustukset	237 056		237 056	299 601	-62 296
Muut toimintatuotot	41 550		41 550	80 188	-38 638
Toimintakulut	-9 767 614	0	-9 767 614	-9 446 504	-321 110
Henkilöstökulut	-5 851 428	0	-5 851 428	-5 688 629	-162 799
Palvelujen ostot	-2 100 557		-2 100 557	-1 959 433	-141 124
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-383 919		-383 919	-303 070	-80 849
Avustukset	-24 200		-24 200	-23 200	-1 000
Vuokrat	-1 397 460		-1 397 460	-1 451 869	54 409
Muut toimintakulut	-10 050		-10 050	-20 304	10 254
Toimintakate	-8 833 200	0	-8 833 200	-8 487 434	-345 766
Suunnitelman mukaiset poistot	-373 996		-373 996	-359 443	-14 553
Arvonalentumiset					0
Tilikauden tulos	-9 207 196	0	-9 207 196	-8 846 876	-360 320
Vyörytyserät	-96 029		-96 029	0	-96 029